

Návrh čtyř-úrovňového modelu kvalifikačních stupňů pro pracovníky v primární prevenci rizikového chování ve školství – konkrétní příklady možné aplikace v praxi

Charvát, M.¹, Jurystová, L.², Miovský, M.²

¹ Katedra psychologie Filozofické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci

² Klinika adiktologie 1. lékařské fakulty Univerzity Karlovy a Všeobecné fakultní nemocnice v Praze

Vznik této prezentace byl finančně podpořen projektem Tvorba systému modulárního vzdělávání v oblasti prevence sociálně patologických jevů pro pedagogické a poradenské pracovníky škol a školských zařízení na celostátní úrovni CZ.1.07/1.3.00/08.0205 ESF OP VK.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

Obsah sdělení

G Shrnutí hlavních charakteristik modelu
a odkazy na publikace

J **Přínos pro cílové skupiny primární prevence**

J **Přínos pro pracovníky v primární prevenci**

J **Přínos pro vzdělávání a organizaci primární
prevence v ČR**

L Možná rizika a komplikace

% Výzva k aktivnímu zapojení se do procesu

1

Základní úroveň (primárně preventivní minimum)

maturita, studium VOŠ či VŠ, celkem 40 hodin kurzu z toho 8 hodin sebezkušenost; např. přednášející policista, dobrovolník z NNO

2

Středně pokročilá úroveň

VŠ diplom (práce s lidmi), certifikát 1. úr., kumul. 40 hodin kurzu z toho 24 h. sebezkušenost; př.: lektor preventivního programu

3

Pokročilá úroveň

certifikát 2. úr., 2 roky praxe v prim. prevenci, kumul. 200 hodin kurzu z toho 64 h. sebezkušenost; př.: školní metodik prevence

4

Expertní úroveň

certifikát 3. úr., 5 let praxe v prim. prevenci, kumul. 296 hodin kurzu z toho 96 h. sebezkušenost; př.: lektor kurzů, metodik v PPP

Orientační hodinové dotace vzdělávání pro jednotlivé úrovně a poměry obsahu

Kvalifikační úroveň	Teoretické znalosti		Praktické dovednosti		Sebe-zkušenost		Celkem v každé úrovni	Celkem kumulativně
1. Základní úroveň	16	40%	16	40%	8	20%	40	40
1. Středně pokročilá úr.	8	20%	16	40%	16	40%	40	80
1. Pokročilá úroveň	40	33%	40	33%	40	33%	120	200
1. Expertní úroveň	32	33%	32	33%	32	33%	96	296
Kumulativně ve sloupcích:	96	---	104	---	96	---	---	---

Odkazy:

- Charvát, M., Jurystová, L., & Miovský, M. (2012). Čtyřúrovňový model kvalifikačních stupňů pro pracovníky v primární prevenci rizikového chování ve školství. Praha: Klinika adiktologie 1.LF UK a TOGGA
- Charvát, M., Jurystová, L., & Miovský, M. (2012). Čtyřúrovňový model kvalifikačních stupňů pro pracovníky v primární prevenci rizikového chování ve školství. Adiktologie, 12(3), 190-211.

Přínos pro cílové skupiny primární prevence

- Omezí se možné poškození nebo nežádoucí a neplánované negativní ovlivnění dětí
- Používané postupy prevence a intervence budou ověřené a účinné, aplikované ve správný čas a ne pouze intuitivní
- Získáme více proškolených preventivních pracovníků (zejména do ZŠ, kde stále není prevencí pokryta celá populace)

Přínos pro pracovníky v primární prevenci

- Možnost postupného profesionálního růstu pracovníků v primární prevenci rizikového chování
- Jasně vymezení základních znalostí a dovedností, které si má adept osvojit a zvládat
- Odstupňování požadavků dle obtížnosti
- Zvýšení kvality kurzů
- Zavedení prvních dvou úrovní na PdF do studia učitelství

Přínos pro vzdělávání a organizaci primární prevence v ČR

- Upokojení všeobecně deklarovaného požadavku na odbornost preventivních pracovníků
- Sjednocení systému vzdělávání v PPRCH ve školské linii pro různé profese
- Posílení role celoživotního vzdělávání a postupného „vrůstání“ do zodpovědných rolí (viz např. ŠMP)
- Ustanovení více pozic (rolí) v primární prevenci
- Zavedení (staro)nového standardního způsobu ověřování cílových kompetencí adeptů

Přínos pro vzdělávání a organizaci primární prevence v ČR

- Lepší možnosti pro vedoucí pracovníky při výběru vhodných lidí pro preventivní práci (certifikáty)
- Jasná vodítka pro akreditační komise při posuzování kvality kurzů a jejich garantů
- Jasná vodítka pro školní inspekci při posuzování personálního zabezpečení PPRCH
- Jasná vodítka pro certifikace poskytovatelů primárně preventivních programů
- Model je slučitelný se současnou praxí školské PPRCH v ČR, dodržuje princip neměnit, co je funkční

Přínos pro vzdělávání a organizaci primární prevence v ČR

- Přejichodné období uznávání jednotlivých úrovní u pracovníků, kteří v prevenci již léta působí a prošli např. specializačním studiem pro ŠMP či jinými kurzy
- Vzdělávání je koordinováno MŠMT a naplňováno jím pověřenými akreditovanými vzdělávacími institucemi a nově i autorizovanými osobami
- Hodnotí se dle kvalifikačního standardu a hodnotícího standardu (detailní manuál pro zkoušky se dopracovává)
- Úrovně na sebe navazují a dají se případně plnit kumulativně

Formy zkoušek:

Teoretická část kvalifikační zkoušky ověřuje zejména znalosti:

- písemný test s uzavřenými odpověďmi,
- ústní zkouška na základě losovaných zkušebních okruhů.

Praktická část kvalifikační zkoušky ověřuje dovednosti:

- řešení modelové situace, praktické předvedení, demonstrace
- obhajobu závěrečné písemné práce,
- rozbor video nahrávky vlastní praktické činnosti účastníka.

Další možnosti naplnění části hodnotícího standardu:

- potvrzení o absolvování praxe
- potvrzení o délce náplni práce od zaměstnavatele,
- doložení dosaženého vzdělání
- doložení absolvování různých typů vzdělávacích aktivit

Možná rizika a komplikace

- Model je návrhem pro MŠMT a odbornou veřejnost, jeho implementace nebude snadná
- Model má mnoho parametrů, které je při pádných argumentech možné modifikovat (zejména znalosti, dovednosti, kompetence)
- Zatím neobsahuje jasně definované požadavky na posuzování osobnostních vlastností p. p.
- Otázka finanční náročnosti zavedení modelu

**Děkujeme za pozornost a prosíme
pracovníky v primární prevenci
o příspěvky do diskuze o modelu.**

Kontakt na autory:

miroslav.charvat@upol.cz

jurystova@adiktologie.cz

mmiovsky@adiktologie.cz

Vznik této prezentace byl finančně podpořen projektem Tvorba systému modulárního vzdělávání v oblasti prevence sociálně patologických jevů pro pedagogické a poradenské pracovníky škol a školských zařízení na celostátní úrovni
CZ.1.07/1.3.00/08.0205 ESF OP VK.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem ČR.